

kapunk, akkor nincs szükség további erős nagyításra, ezért a rövid expozíciós idő lehetősége miatt előnyösebb a nagy érzékenységű film használata. Ha viszont a képméret kicsi, és a negativról erős nagyítást akarunk készíteni, a jó feloldás elérése érdekében mindenképpen használjunk kis vagy közepes érzékenységű filmet /15-20 DIN/. Mindenki saját be-
látása szerint azt az eljárást alkalmazza, amelyikkel véle-
ménye szerint a legjobb eredményt kapja.

Róka László
Budapest, Uránia

. . .

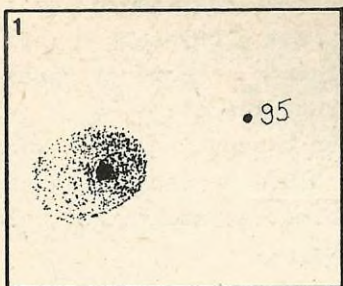
A Kohler 1977m üstökös megfigyelései I.

Az üstökösöt 1977.szeptember 3-án Merlin Kohler, kaliforniai amatőr fedezte fel, Dynamax-8 távcsővel, 70x-es nagyítással. Az üstökös felfedezésekor a Corona Borealis-ban tartózkodott, fényessége 10^m volt.

Október folyamán 23 észlelés gyűlt össze, ezúttal ezeket a megfigyeléseket ismertetjük a METEOR olvasóival. A cikk második része a november-december folyamán végzett megfigyeléseket összegezi, egy részletes fénygörbét is adva. Megfigyeléseket a következő amatőrök végeztek: Aradi Katalin, Deicsics László, Keszthelyi Sándor, Kocsis Edit, Kósa-Kiss Attila, Mizser Attila, Róka László, Urhegyi Tünde, Závodi László.

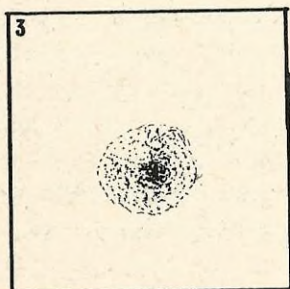
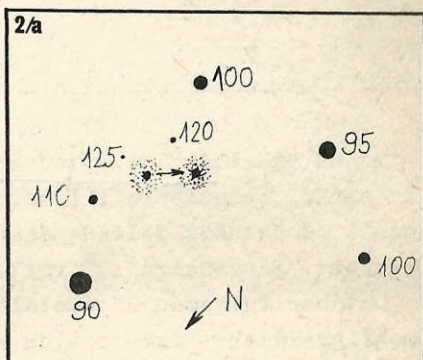
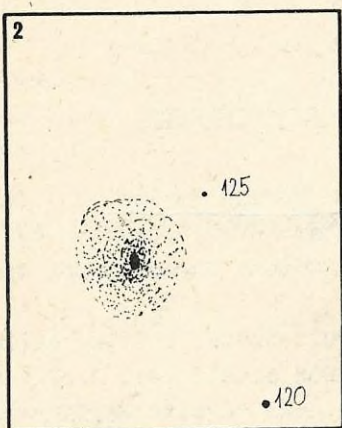
Október 2. 18:35-19:30 UT között /a továbbiakban mindenhol UT-ban adjuk meg az időt/ Mizser Attila észlelte Budapestről, majd a Hármashatár-hegyről /494 m/ mint $8,3^m$ -os, $4 \times 5'$ -es diffúz objektumot. A használt műszerek: 10×50 binokulár és 10 cm reflektor /f/5/ 30x-os nagyítással /ld. az 1.sz.rajzot!/.

Október 3. 17:30 - az Uránia 20 cm-es Heyde-refraktorával 74x-es nagyítással /Mizser minden esetben 74x-es nagyítással észlelt a Heydével/, párás égen figyelte meg, fényessége $8,5^m$ látszó mérete 3-4'./ld. a 2. és 2/a.rajzokat/



1.ábra. - 10 cm refl. 30 x /Mizser/

2.-4.ábra. - 20 cm refr. 74x /"/



2/a.ábra. A rajz okt.3-án készült, s az üstökös által 18:55 - 19:45 között megtett utat szemlélteti, mely 5' volt.

/Készült a Heydével, észlelő: Mizser Attila./

Észak mindegyik rajzon fent van. Az 1-4 rajzok eredetije egységes léptékkal készült, 5 mm l'-nek felel meg.

19:30 -- Keszthelyi Sándor 7x50-es binokulárral észlelte a 8'-es, 8,3^m-s üstököst. Egy szétterülő csóvát is észrevett, PA 350°-nál. Keszthelyi valamennyi észlelését Gyöngyöstarjában végezte, az említett műszerekkel.

Október 4. 17:52-kor Keszthelyi észlelte az üstököst, 8,2^m-s 4,5'-es elliptikus objektumként.

18:15 -- Mizser a Heydével figyelte meg, mint 5'-es, 9,0^m-s objektumot. A levegő erősen párás volt.

Október 5. 17:45-kor Mizser a Heydével észlelt, s 5'-esnek, 8,9^m-osnak látta "pocsék égnél".

18:30 -- Keszthelyi szerint 8,4^m-s, átmérője 3', elliptikus folt, irányitottsága 350°.

Október 8. 17:50 -- 4,5'-es, 8,6^m, PA 75° irányú csóvával -- Keszthelyi.

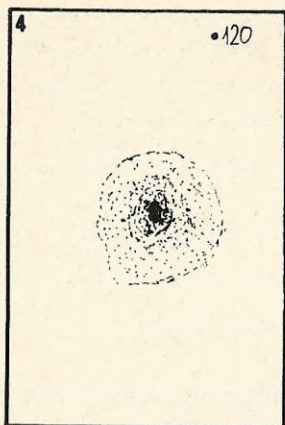
17:50 -- Az ég alacsonyan is rendkívül át-látszó volt az Urániából észlelve. A Heydével Mizser, Róka és Závodi észlelt. Róka fotózással is próbálkozott. A Heyde primer fókuszában fél órát exponált Orwo NP 27 dines filmre, azonban a kísérlet nem sikerült az óragép pontatlan járása miatt. Az üstökös vizuálisan 8,4^m-s és 5'-es volt./Ld.a 3.sz. rajzot!/
19:45 -- Ekkor Kocsis Edit észlelt Balatonkenesén, 150/970-es Newton-reflektorral, 56x-os nagyítással. "Az üstökös középpontja fényesebb, kifelé egyre halványodik."

Október 9. 18:00 -- Keszthelyi szerint 8,1^m, Mizser /Bp./ szerint 8,5^m5'-es.

Október 12. 17:50 -- Mizser /Uránia/, 8^m-s, 6x4'-es, közepén 1'-es sűrűsödés látható.

Október 13. 17:54 -- Keszthelyi észlelte, fényessége 7,5.3'-es.

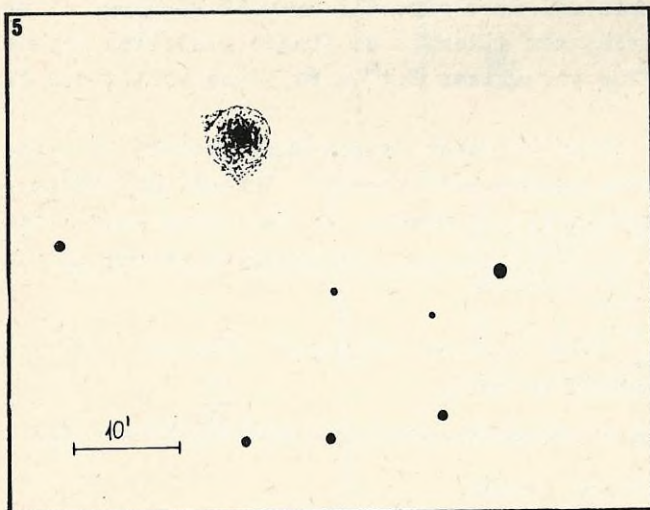
Október 14. 17:30 -- Ezen az estén Mizser figyelte meg az Urániában, fotózással is kísérletezett. 2,8/135 mm-es teleobjektívvel, 23 dines filmre 3-3 perces expozíciókkal, vezetve kb. 8^m-ig sikerült csillagokat fotózni az üstökös



vidékén. / A zenitben szintén 3 perces expozíciós idővel 9,5-ig./ Még így is nagy volt a háttér sötétedése. A fotókon az üstökös nem látszott. Vizuális fényessége: 8,0 mg, kómája 5 ivperces volt. /Valamennyi az üstökösre vonatkozó átmérő-adat a kóma látszó méretét adja meg./ /Ld.4.sz.ábra./

Október 15. 17:15 -- Az esti szürkületben a Hármashatár-hegyen észlelte az üstököszt Mizser Attila és Urhegyi Tünde. A használt műszer a 10 cm-es

f/5-ös reflektor volt, 30x-os nagyítással. A levegő átlátszó-sága kitűnő volt, bár az észlelésből visszatérve a városban alig látszottak csillagok. Az üstökös fényessége 7,7^m volt, átmérője 8'-es. Keszthelyi fénybecslése ezzel megegyezik, de a kóma átmérőjét 4,5'-nek említi./Ld.az 5.sz.rajzon./



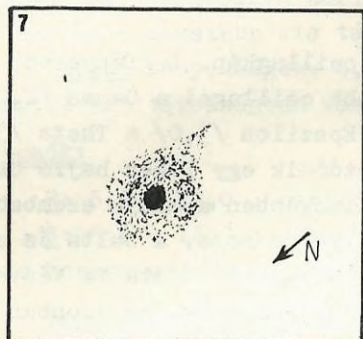
5.ábra.

Mizser-Urhegyi 10 cm-es refl. 30x-os. Bővebb magyarázat a szövegben !

Október 16. 18:32 -- Keszthelyi észlelte az üstököszt, 7,3^m-s, 3'-es volt.

Október 17. 18:10 -- Mizser a Hármashatár-hegyen a

10x50-es binokulárral észlelt. Az üstökös fényessége $8,0^m$, látszó mérete 5'.



Október 18. 18:00 -- Mizser észlelt a Heydével: $8,0^m, 6'$.

18:30 -- Ugyanitt Aradi és Deicsics 74x és 128x-os nagyításokkal észlelt. "Az üstökös egy ködös pacnira hasonlít. A képzeletbeli középpontban kissé sötét. Fényessége $8,5$ magnitudo./
/Ld. a 7.sz.rajzot!/"

Október 28. 17:30 -- Mizser észlelt Budapesten, 10x50-es binokulárral. Az üstökös $8,0$ magnitudo, látszó mérete 4 ivperc.

Megjegyzés: a megfigyelésekkel kapcsolatban a következőket érdemes megjegyezni. Az üstökös látványa minden esetben leginkább gömbhalmazhoz volt hasonlítható. A fényesség becslése nagymértékben függött az átlátszóságtól. Az üstökös megfigyelhetősége az egész hónap folyamán lehetséges volt, borult idő alig volt, a 18-28 közötti időszakban fellépett a dathiány pedig a kedvezőtlen holdfázisnak tudható be. A megfigyelők 14 estén végeztek az üstökösrel kapcsolatos észleléseket. November-december folyamán a derültség és a holdfázis is kedvezőtlenebbül alakult, de erről majd legközelebb.

Mizser Attila
Budapest, Uránia

• • •